

Bemærkninger til forslaget

Beslutningsforslaget er i det væsentlige en genfremsættelse af et forslag fremsat i folketingsåret 1989–90. Se Folketingstidende 1989–90, forhandlingerne sp. 1571, 2667 og Tillæg A sp. 1745.

I de senere år er den samlede viden om det menneskelige arvemateriale øget stærkt. Af de 50.000–60.000 gener, som menneskets arvemasse formodes at bestå af, er over 5.000 kendt. I USA, Japan og Sovjetunionen er der projekter i gang med det formål at kortlægge hele den menneskelige arvemasse. I EF er der ligeledes planer om et – ganske vist mere beskedent – projekt.

Folketingets Teknologinævn afholdt i 1989 en konferenceseminar om samme emne i samarbejde med Folketingets Forskningsudvalg. Nærværende beslutningsforslag er bl.a. inspireret af denne konference. En nyligt udkommen rapport fra Det Ethiske Råd har skabt fornyet debat om spørgsmålet.

Udviklingen vil stille menneskeheden over for en lang række etiske problemer ikke mindst i forbindelse med fostervands- og moderkageprøver. Dette beslutningsforslag søger ikke at afklare alle de vanskelige spørgsmål, vi vil stå over for i de kommende år. Forslaget sigter alene mod to områder, hvor problemstillingen er forholdsvis klar og overskuelig.

I en række lande – herunder USA og Tyskland – er mange virksomheder begyndt at stille krav om DNA-analyser af jobsøgere for at kunne frasortere dem, der af genetiske grunde vil have svært ved at trives i virksomhedernes arbejdsmiljø. En sådan udvikling er et stort skridt i retning af at udvælge mennesker, der kan overleve i et dårligt arbejdsmiljø, i stedet for at forbedre arbejdsmiljøet. Det foreslås derfor, at man allerede nu forbyder en sådan brug af DNA-analyser. Det bør forbydes, såvel at arbejdsgivere stiller krav om sådanne analyser som betingelse for en ansættelse, som at jobsøgere fremlægger DNA-analyser.

Tilsvarende bør det forbydes, at forsikringsselskaber stiller krav om DNA-analyser som betingelse for at tegne livsforsikringer, pensioner og lignende. I dag stilles der krav om lægeundersøgelser for at udskille dem, der allerede har udviklet en helbredstilstand betegnet som »dårlige liv«. Det er et alvorligt skridt i retning af yderligere opdeling af befolkningen, hvis også genetisk betingede anlæg for sygdom giver anledning til særbehandling. Det foreslås derfor at gribe ind over for en sådan udvikling, før den er blevet et problem.